

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление

Автор на дисертационния труд: *Хаве Тахир Кяри* докторант (задочен) към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Управление на обществените поръчки като фактор за развитие на аграрния сектор на Косово

Рецензент: доц. д-р Теодор Радев, Аграрен университет Пловдив, Социални, стопански и правни науки определена за член на научното жури със заповед № РД-16-463 / 11.06.2020год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Хаве Кяри е родена в гр. Щим, Република Косово. Тя е получила магистърска степен по специалност европейска интеграция в Университет Прищина, Косово. Към момента заема длъжност в Директората по обща администрация в община Щим, Косово. Професионалната ѝ дейност е свързана с организиране на обществени поръчки и работа с земеделските производители от региона.

2. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като обществените поръчки са важен фактор в регионалното развитие на земеделския сектор и увеличаване на неговия принос в структурата на националните икономики нараства в световен план. Обществените поръчки насочени към земеделския сектор оказват положително влияние и могат да ускорят икономическото му развитие. В тази връзка на дейностите свързани с организиране на поръчките трябва да се обърне специално внимание и да се изследват възможностите за тяхното ефективно управление.

Спецификата на земеделския сектор изисква прилагане на управленски подходи, които отчитат особеностите на пазарната среда и улесняват процеса на взаимодействие между пазарните субекти. Докторантът се насочва към разглеждане на същността и спецификата на обществените поръчки, и приоритетите им при обслужване на земеделието в Косово. Тематиката е от важно значение за развиващата се икономика на страната.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и се отнася до установяване на факторите, подобряващи прилагането на маркетингов подход в управлението на обществените поръчки. За реализиране на целта са определени 6 изследователски въпроси, които са обвързани логически и позволяват работата да има завършен вид.

Докторантът е формулирал три работни хипотези, че прилагането на обществените поръчки в условията на глобализация и нарастване на конкуренцията е предпоставка за подобряване на предлагането от земеделските производители. Това се постига чрез повишаване на ефективността на системата за обществени поръчки и проектиране на дейности, които са съобразени с особеностите на земеделския сектор.

В изследването са използвани подходящи методи за анализ, които коректно са подбрани и приложени. При изследване на проблематиката са използвани методи за ситуационен анализ, диагностичен анализ и прогностичен анализ. Методите за анализ използват богата база от емпирични данни събрани чрез полеви изследвания.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Докторантът е използвал широка гама от средства за онагледяване и обобщаване на получените резултати в таблици, графики и схеми, които му позволяват коректно да систематизира и обективно да представи получените резултати.

Достоверността на резултатите е проверена за нормалност чрез теста на Колмогоров-Смирнов. Изследователските хипотези са проверени чрез множествена линейна корелации и регресия. Извадката на изследване има нужната представителност.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

При работата си по дисертацията, докторантът е проучил основна част от съвременната специализирана научна литература във връзка с теорията на управлението и възможностите му за прилагане в сферата на обществените поръчки. Коментирани са и са представени мнения на известни автори, като на тяхна база е формирано авторовото разбиране по изследвания проблем.

Докторантът дефинира и коректно използва термините. Хаве Кяри успешно обобщава състоянието и проблемите на местните публични структури при организиране и провеждане на обществени поръчки за земеделските стопанства в Република Косово. Това ѝ дава възможност да формулира конкретни изводи за управление на обществените поръчки и да се структурира работещ подход за неговото усъвършенстване.

Докторантът правилно определя стъпките за успешно управление на обществените поръчки:

- Спецификация и планиране
- Идентифициране и избор на доставчици
- Договаряне
- Контрол на доставката
- Измерване и анализ

Авторът установява, че процесът на възлагане на обществени поръчки е достатъчно прозрачен, като всички договори, свързани с големи и средни договори, се публикуват на официалния уебсайт за обществени поръчки в Косово и в ежедневната преса.

6. Приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд "Управление на обществените поръчки като фактор за развитие на аграрния сектор на Косово" съдържа следните по-съществени приноси идеи и решения.

Научни приноси

1. Разработена е методологична рамка за прилагане на маркетингов подход при управление на обществените поръчки.
2. Съществуващите в теорията и практиката маркетингови стратегии и подходи са адаптирани, съобразно спецификата на земеделския сектор, което е предпоставка за успешното им приложение.

Научно-приложни приноси

1. Установени са основните рискове, които съпътстват земеделските производители при участие в обществени поръчки.
2. Анализирани са практики на маркетингов мениджмънт при предлагане на застрахователни услуги на земеделските производители.
3. Направени са предложения за подобряване на процеса на управление на обществените поръчки на регионално ниво в Р Косово.

7. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки и въпроси.

Към докторанта имам препоръка да осъществи сравнително изследване по проблемите на обществените поръчки, обслужващи земеделския сектор в рамките на няколко балкански държави.

